

3 - Daňová soustava ČR zaměřená na přímé daně

14. Definice a charakteristika daně

- ❖ Daň je platbou:
  - **nedobrovolnou, povinnou**
  - **zákonem stanovenou**, a tudíž vynutitelnou
  - **nenávratnou** – zaplacenou daň nelze požadovat zpět, ukládá se jako jednostranná povinnost bez nároku plátce na plnění ze strany vyhlášující autority
  - **neekvivalentní** – neexistuje nárok na adekvátní protiplnění za daň, žádný ekvivalent v podobě konkrétního veřejného statku či peněžního transferu
  - **neúčelovou** – plátce daně nemůže ovlivnit, na co budou daně použity
  - **do veřejného rozpočtu**
  - **pravidelně se opakující**

14.1. Poplatek

- ❖ Zákonem stanovená platba, za níž dostáváme konkrétní protihodnotu
  - A. **soudní** – u soudu poplatek v podobě kolku
  - B. **místní** – většinou placené do rozpočtu měst a obcí
  - C. **správní** – za správní úkony (pas, řidičský průkaz)

14.2. Účel a funkce daní

Důvodem existence daní je nutnost získat prostředky pro veřejný sektor k financování funkcí státu a veřejné správy, jako jsou:

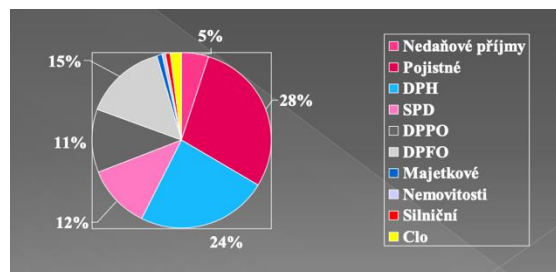
- ❖ **Základní funkce státu**, které jsou nutné pro existenci státu:
  - **Veřejná správa** (moc) - vytváření a udržování pravidel a **zákonů**
  - **Vynucování** a dodržování pravidel:
    - policie
    - soudnictví
    - vězeňství
    - obrana – proti hromadnému napadení, zejména ze zahraničí – armáda
- ❖ **Doplňkové, vedlejší funkce státu**
  - **Sociální funkce** – přerozdělování financí (důchody, sociální dávky, podpory v nezaměstnanosti, nemocenské apod.)

- **Ekonomická funkce** – výstavba a údržba infrastruktury...

15. Soustava daní v ČR

16. Struktura příjmů státního rozpočtu

17. Daně z příjmu

- ❖ Upraveny zákonem o daních z příjmů 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů
  - Daň z příjmů **fyzických osob** (FO)
  - Daň z příjmů **právnických osob** (PO)
- ❖ Předmětem daně je důchod (příjem)

17.1. Daň z příjmu FO

- ❖ Poplatník = plátce
- ❖ 15% sazba
- ❖ Daňové přiznání se podává do 31.3. za předchozí účetní období (rok), s daňovým poradcem do 30.6.

17.2. DPFO členění příjmů

- ❖ **§6 – příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků** (příjmy ze zaměstnání)

- ❖ **§7 – příjmy z podnikání**
  - Paušální výdaje
  - Skutečné výdaje (daňová evidence)
  - Skutečné náklady (účetnictví)
- ❖ **§8 – Příjmy z kapitálového majetku** (příjmy z úroků)
- ❖ **§9 – příjmy z pronájmu a nájmu** (chata, chalupa, byt – paušál, skutečné výdaje)
- ❖ **§10 – ostatní příjmy**
(autorské honoráře – 30 000 Kč osvobozené)

17.3. Paušální výdaje

- ❖ **80 %** z příjmů ze *zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství* a z příjmů z *živnostenského podnikání řemeslného*; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 600 000 Kč
- ❖ **60 %** z příjmů ze *živnostenského podnikání*; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 200 000 Kč
- ❖ **30 %** z příjmů z *nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku*; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč
- ❖ **40 %** z jiných příjmů ze *samostatné činnosti*, s výjimkou příjmů podle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč.

17.4. Jednotná paušální daň

- ❖ Od roku **2021** je novinkou takzvaná jednotná paušální daň. K té se mohou dobrovolně přihlásit OSVČ, které nejsou plátcí DPH a jejichž **roční příjmy z podnikání nepřesáhnou 1 milion korun**. Paušální daň pro rok **2023** vychází na **6208 Kč měsíčně**.

17.5. Slevy na dani DPFO za rok 2023

- ❖ Sleva na poplatníka **30 840 Kč**
- ❖ Na dítě (pokud je potomek ZTP/P, je to dvojnásob původní částky)
  - 1. dítě **15 204 Kč**
  - 2. dítě **22 320 Kč**
  - 3. a další dítě **27 840 Kč**
- ❖ Na vyživovanou manželku/manžela **24 840 Kč**
- ❖ Invalidita I. a II. stupně **2520 Kč**
- ❖ Invalidita III. stupně **5040 Kč**
- ❖ Student **4020 Kč**
- ❖ Za školku max. **17 300 Kč/dítě**

17.6. Daň z příjmu právnických osob

- ❖ **Poplatníci daně** = plátcí daně z příjmů právnických osob jsou právnické osoby a subjekty uvedené v § 17 odst. 1 zákona o daních z příjmů, které:
  - Mají sídlo na území ČR. Jejich daňová povinnost se vztahuje na příjmy ze zdrojů na území ČR i na příjmy plynoucí ze zahraničí.
  - Nemají na území ČR sídlo. Jejich daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy ze zdrojů na území ČR.
  - Sazba daně 19%
  - Základ daně rozdíl mezi náklady a výnosy dále upravovaný
  - Termín pro podání DP 31.3. za předchozí účetní rok, nebo s daňovým poradcem do 30.6.

17.7. Poplatník x plátcé daně

- ❖ **Poplatník daně** – FO nebo PO, která nese daňové břemeno a její příjmy či jiné úkony jsou přímo podrobeny dani (například poplatník daně z příjmu fyzických osob).
- ❖ **Plátcem daně** – FO nebo PO, která daň vypočítá, vybere a odvede státu pod vlastní majetkovou odpovědností. Jedná se o daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkům. Plátcem je pouze prostředník při výběru daně (např. **plátcem daně z přidané hodnoty je podnikatelský subjekt a poplatníkem daně je občan spotřebitel**, který zaplatí DPH v ceně výrobku nebo služby).

Z hlediska možností uplatnit daň jako výdajovou položku snižující základ daně rozlišujeme:

- ❖ zaplacená daň silniční, daň z nemovitostí a daň z nabytí nemovitostí tvoří pro podnikatelský subjekt položku **snižující základ daně** (daňový výdaj)
- ❖ ostatní daně **nelze** uplatnit jako výdaj snižující základ daně.

18. Majetkové daně

- ❖ **Daň z nemovitostí**
- ❖ **Daň silniční**
- ❖ **Daň dědická - zrušeno**
- ❖ **Daň darovací** – převedena pod daň z příjmů
- ❖ **Daň z nabytí/převodu nemovitostí**

18.1. Daň z nemovitostí

- ❖ **Daň z pozemků**
  - předmětem daně je majetek (pozemek)
  - subjektem daně je vlastník
  - sazba u některých pozemků pevná, u některých procentní
  - koeficient dle velikosti obce
- ❖ **Daň ze staveb**
  - předmětem daně je stavba, subjektem daně vlastník
  - základem je výměra půdorysu nadzemní části
  - sazba pevná a diferencovaná dle typu stavby od 1 Kč do 10 Kč za m²
  - koeficient dle velikosti obce

18.2. Daň silniční

- ❖ Předmětem daně je **vozidlo sloužící k podnikatelské činnosti**
- ❖ Poplatníkem daně je držitel zapsaný v TP
- ❖ **Základem daně je**
  - zdvihový objem válců u osobních automobilů
  - součet povolených zatížení náprav u návěsů
  - celková hmotnost a počet náprav u ostatních vozidel.
- ❖ Sazba je pevně pevná a diferencovaná – vizvýše (např. od 800cm³ do 1250cm³... 1 800 Kč, až po tahače... 46200 Kč)

18.3. Dan dědická

- ❖ Zrušena roku 2014

18.4. Daň darovací

- ❖ Zdanění darů spadá od 2014 pod daň z příjmů.
- ❖ Na dary tedy platí sazba daně z příjmu, což činí 15% u fyzických osob, 19 % u právnických osob.
- ❖ Poplatníkem daně je nabyvatel, dárce ručitelem; při darování do ciziny je poplatníkem dárce
- ❖ Předmětem daně je bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu, a to jinak než smrtí zůstavitele

- ❖ **Osvobozeny jsou dary od příbuzných v linii přímé a vedlejší**

- ❖ Základem daně je cena majetku
- ❖ Nově se budou dary označovat jako takzvané bezúplatné příjmy a uvádět se budou v daňovém přiznání fyzické osoby jako ostatní příjmy

18.5. Daň z nabytí nemovitostí

- ❖ Poplatníkem je převodce (prodávající), nabyvatel je ručitelem; při výměně platí oba společně a nerozdílně;
- ❖ **Předmětem je úplatný převod** nebo přechod vlastnictví k nemovitostem či bezúplatné zřízení věcného břemene
- ❖ nebude rozhodující kupní cena nebo cena podle znalce, nýbrž cena *místně obvyklá (jde o cenu směrnou* – což je údaj, který na základě typu, polohy a charakteru nemovitosti určuje finanční úřad).